

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT

MŰSORFÜZET

1992 OKTÓBER

EURÓPAI REGIONÁLIS KONFERENCIA

BELGIUM, 1992

Augusztus 20-23. között rendezték meg a belgiumi Hélicine (Brüsszeltől 45 km-re keletre) szép kastélyában és annak parkjában az Európai Regionális Szpeleológiai Konferenciát. Hazánkat népes küldöttség (10 teljes jogú, 1 diák, 23 kísérő résztvevő) képviselte, akik közül öten tartottak előadást ill. mutattak be pósztert a különböző szekciókban.

A 266 fős konferencia szervezése - különösen a budapesti világkongresszussal összehasonlítva - hagyott némi kívánnivalót maga után. Maguk a belga szervezők is elismerték: a budapesti szervezést nem tudták megközelíteni.

Sikerrel járt a helyszínen a Társulat kiadványainak, emblémáinak stb. árusítása; az így befolyt pénzből és cserékkel az alábbi könyvekkel, továbbá sok prospektussal, plakáttal sikerült gyarapítani a Társulat könyvtárát és dokumentációs gyűjteményét.

LECHUGUILA - Die schönste Höhle der Welt

CLAMOUSE

TERRA MYSTICA

Great caves of the world

Le Gouffre Jean-Bernard -1602 m

Martel: Nouveau traité des eaux souterraines

Siffre: Dans les abîmes de la terre

Middleton-Waltham: The underground atlas

Collignon: Speleologie approches scientifiques

Carrières souterraines (IIe symposium)

Die Höhle von Postojna

Speleologie Lascaux

Caving practice and equipment

Underground Britain

Discovery of Luray Caverns, Virginia

Initiation à la spéléologie

La spéléologie

Concours International de Photographie Speleologique

Caving Calendar 1992

Han, the mystery of the underground Lesse (video)

A konferencián résztvevők egy 29 fős csoportja autóbusszal utazott Belgiumba. A konferencia 4 napján túl - oda- és visszaútnak - további 12 nap alatt a csoport idegenforgalmi barlangokat (Ausztriában a Grasslhöhle, Lurgrotte, Dachstein-Rieseneishöhle, Mammuthöhle, Eisriesenwelt; Németországban a Binghöhle, Kubacher Kristallhöhle, Niederaltdorfer Tuffhöhle, Bärenhöhle, Nebelhöhle, Laichinger Tiefenhöhle; Belgiumban a Grotte de Remouchamps, Gr. de Han, Gr. de Rochefort, Gr. de Hotton, Gr. de Dinant) látogattak meg, továbbá 1/2 napos túrán a Dachstein, 1 napos túrán a Jotes Gebirge magashegyi karsztvidékével ismerkedtek meg.

Hazslinszky Tamás - Fleck Nóra

HÍREK

Az Óbudai Karszt Barlangkutató Csoport ez évi kutatótáborát július 11. és 20. között tartotta. A táborban részt vettek: az Anteus, a nyíregyházi Meliktit és a Micimackó barlangkutató csoportok tagjai. A tábor alatt kitermeltünk a környező víznyelőkől kb. 10 m³ kitöltést, és a Fekete-kőnél találtunk két kisebb barlangot, melyek közül az ígéretesebb bontását tervbe vettük.

A csoport vezetősége

A Pro Natura Barlangkutató Csoport 1992. július 18-25. között kutatótáborát szervezett. A Bodó-hegy oldalában végzett terepbejárás során egy 2 méter átmérőjű töbrörben igen rövid bontás után 26 m-es mélységet értek el.

Az 55 fokos dőlésű, 10 m hosszú bejárati szakasz hirtelen 12 m mélységű aknában folytatódik, majd meredek lejtő végén 4 m-es aknában zárul. A barlang végig tágas, a 12 m-es akna felső részén szép cseppköves oldalfülke látható; a Barátok-barlang elnevezést kapta.

A tábor során 4 barlang térképe készült el, és három ígéretes bontásban volt folyamatos munka. A táborban és a barlang feltárási munkájában részt vettek: Zalán Béla vezetésével Csallóközi Éva, Szatyor Miklós, Szilárdi János, Faubl Viktor, Kovács László, Gyetvai Gergely, Juhász Sándor, Marjai János, Pap Péter.

Zalán Béla

A Vulkánszpeleológiai Kollektíva 1992. júliusában sikeresen megtartotta ez évi, immár VIII. táborát a Tokaji-hegységben, Rostallón. A tábor munkáját támogatta a Karszt és Barlang Alapítvány és a Bükk Nemzeti Park. E tevékenységbe 23 kutató és 12 családtag kapcsolódott be.

A turista irodalom szerint egyetlen barlangja van a hegységnek, a Telkibányai-jegesbarlang. De mint ismételt megerősítést nyert - az üreg előtt lévő többnyelvű ismeretterjesztő transzparens ellenére is, ez a képződmény nem barlang, hanem mesterségesen hajtott, kiácsolt tó. A Barlangtani Intézetben 14 barlangnak nevezett üreget tartanak nyilván az 5500-as kataszteri területen. A tábor ideje alatt ezek nagyobb hányada is újra lett kataszterezve, de az igazi sikert a 106 újonnan talált barlang jelentette. A barlangok többsége 3-4 m-es atektonikus hasadék, vagy álbarlang, illetve sziklaeresz, de vannak jelentősebb üregek is, mint például a 45,6 m-es Rózsa Sándor-barlang a Kis Péter-mennykőben. A korábban ismert és az újonnan fellelt, összesen 120 barlang kataszteri feldolgozásának terepi munkáját elvégezte a kollektíva és várhatóan 1993 tavaszára elkészül ennek a dokumentálása is. A Tokaji-hegységben korábban kevés barlangkutató járt. Ennek tudható be, hogy a VIII. Vulkánszpeleológiai Tábor tevékenysége során közel megtízszerezte az innen ismert barlangok számát, annak ellenére, hogy csak a hegységnek mindössze 18 hegyét sikerült tüzetesen átnézni. Tehát a munka korántsem tekinthető befejezettnek. Így a Vulkánszpeleológiai Kollektíva 1993 nyarán tovább kívánja folytatni a hegység barlangjainak felkutatását, kataszterezését.

Eszterhás István

A MAFC Barlangkutató Csoport idelnyári táborát aug. 20.-30. között tartotta az Áldo-hegyi Őz-zsomboly területén. A tábor első eredménye már a tábor előtt megszületett: a Göte-zsomboly végpontján sikerült egy szökületen túljutni, ahol egy 11-12 m mély cseppköves akna várta felfedezőit. Az akna 1-2 méter átmérőjű, az alján kis járatoska indul, amely hamarosan járhatatlanná szűkül. Az akna tetején átugrva egy nagyobb terepre juthatunk. A barlangról egy vázlatot mellékelünk "Generálich György". A tábor során folytattuk az Őz-zsomboly bontását, s további 4 métert haladtunk a tavalyi végponthoz képest folyamatosan ácsolva a laza tormelékben. Sajnos a barlangban a depóhelyek teljesen elfogytak, így a további kutatás csak a tormelék felszínre juttatásával oldható meg. Az elért mélység kb. 45

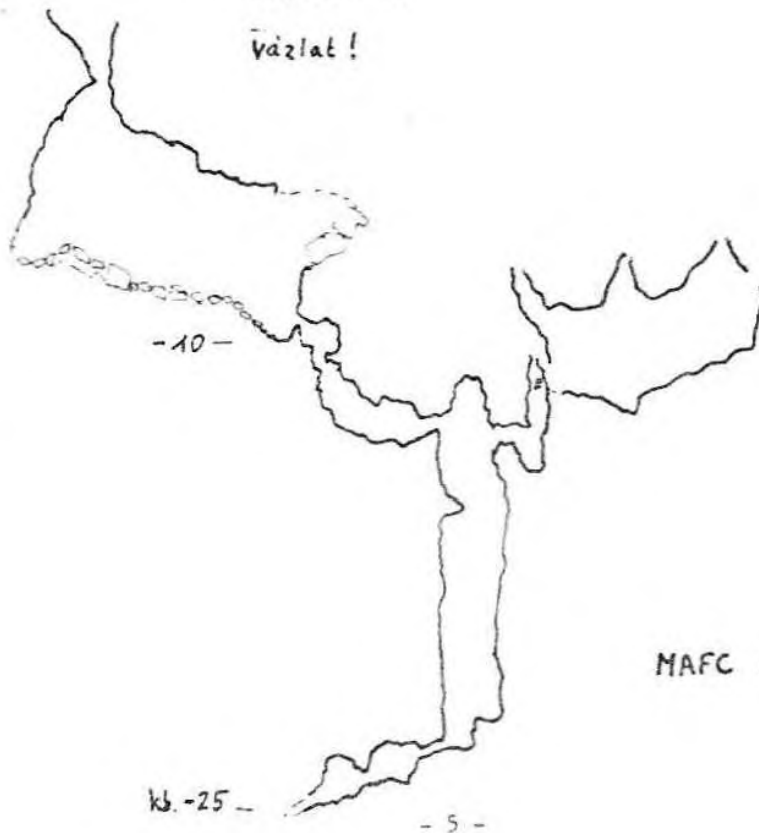
A Zsombolyatlaszban Kunda-zs.-ról található térképünkön a kérdőjellel jelölt szökületen túljutottunk, annak mélységét 9 m-re növelve (Galambos P.). A Húsvét-zsombolyban -8 m-es egy oldalirányban kisebb cseppköves fulkára bukkantunk, de a bontást függőlegesen lefelé kell tovább folytatni.

A területen a feltáró és dokumentáló munkát folytatjuk.

Nyerges Miklós

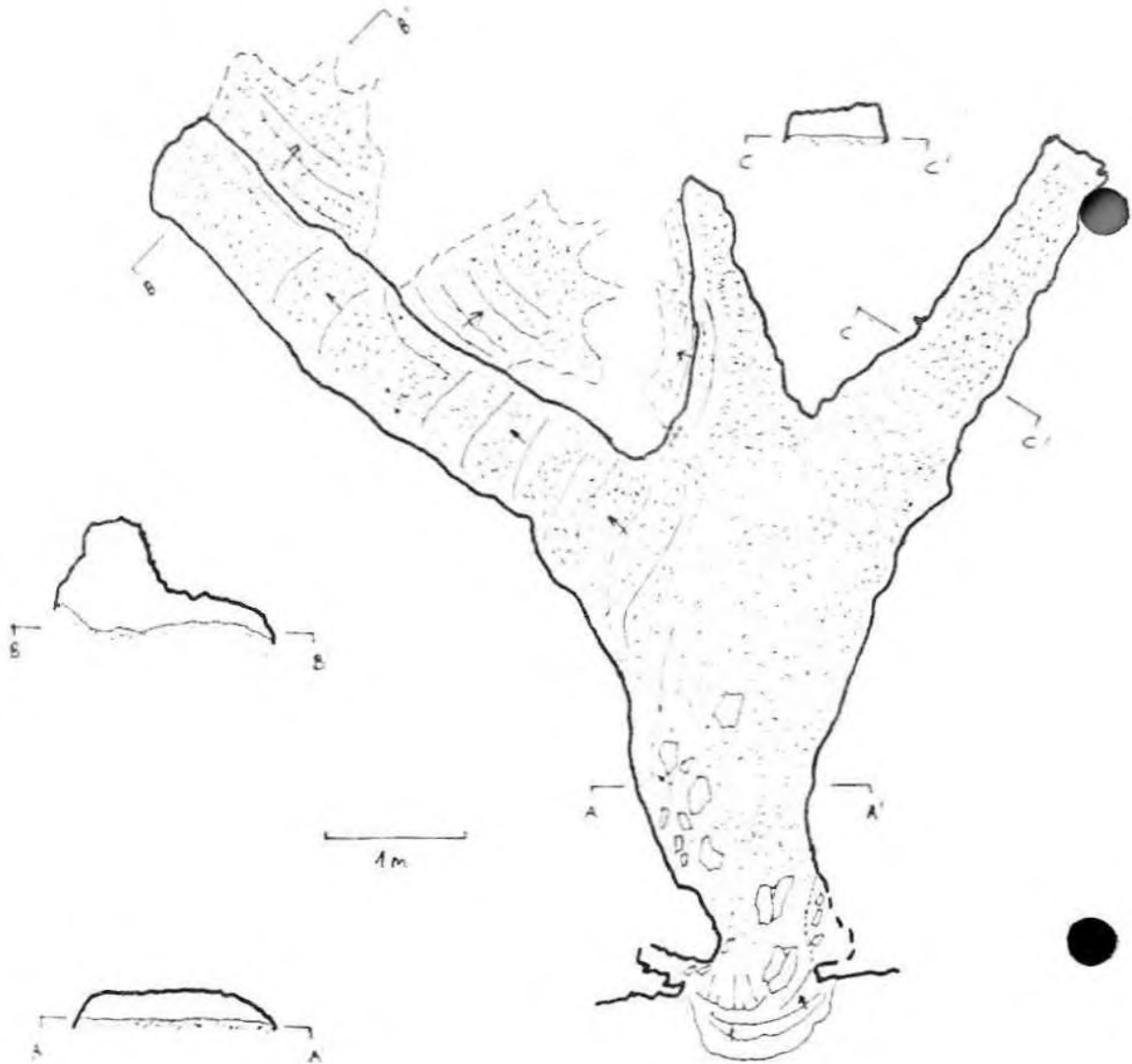
Göte-zs.

Vázlat!

MAFC 1592

Csacska-bg. /vázlat!!

Nemeth Zs.

reges M.

L. 07.05.

A Tatabányai Barlangkutató Egyesület nyári kutatómunkája nyomán a Dél-Gerecse két újabb barlanggal gazdagodott. A Kovács-hegyi 4. sz. víznyelőben kisebb tereprendezés után tárult fel a "Sör, bor és víznyelőbarlang". E szűk tektonikus hatások nyomán létrejött víznyelő jelenleg 15 m mélységig ismert.

A Kovács-hegy déli részén egy kisebb víznyelő megbontása is eredményt hozott. Itt egy helyenként igen tágas, omladékos barlang tárult fel. Mélysége kb. 20 m, hossza 90-100 m. Egyesületünk tagsága e barlangot Bubo Cupropénis (Rész...fulu bagoly)-bognak nevezte el. Az üreg Kotu nevű részében folytatjuk a feltárást. (Ez a rész a Rózsadombi ill. III. kerületi kutatók javaslatára kapta nevét.)

Egyesületünk a nyár elején befejezte a Lengyel-barlang állandósított pontos felmérését. Az üregrendszer hossza 580 m, mélysége 69,9 m.

Polacsek Zsolt

Tisztelt Tagtársak !

Ezúton szeretnénk minden kedves barátunktól bocsánatot kérni, azoktól, akik részvételükkel segíteni akartak minket augusztusi kutatótáborunkban. A tábor sajnos technikai problémák miatt elmaradt.

A Komárom-Esztergom megyei Bíróság társaságunkat 1992. július 20-tól egyesületként tartja nyilván. Tevékenységünk továbbra is a Sátorkő-pusztai-barlang kutatására és környékének természetvédelmi felügyeletére terjed. Megkezdtuk azonban egy korábbi Műsorfüzetben már leírt Sárissápi üreg vizsgálatát is. Augusztus elejétől kiírt Természetvédelmi Programunkhoz rengeteg dorogi ember, főként fiatalok és tanárok csatlakoztak. A Palatinus Kábeltelevízió segítségével Dorogon és környékén bemutatásra kerülő ismeretterjesztő műsort dolgoztunk ki, mely elsősorban a barlangokról szól.

Megnyitottuk bankszámlánkat is, melyre szívesen várunk minden felajánlást. Számlaszám: 741-4450-9.

Lieber Tamás

Az Erzsébet S.C. barlangkutató szakosztálya 1992. június 28-tól július 16-ig barlangkutató tábort rendezett az ausztriai Salzburgi Mészkealpok Hoher Goll hegységében. Célunk az volt, hogy felderítsük a bejutási lehetőségeket a Gollinger-Wasserfall (vízesés) kisebb folyónyi méretű és vízhozamú forrásának a feltételezett barlangrendszerébe, annak főágába. Az 1500-2300 m tszf. magas, vadul barázdált fennsíkon számos ember nem járta zombolyt, barlangbejáratot találtunk.

A kutatási mélységet -800-1000 m-ig határoztuk meg, mert ez a vertikális zóna a legalkalmasabb kutatásra. (Nem nagy az agyaglerakódás, nem vízszintes, párhuzamos aknába jó az átlendülési, átmászási lehetőség.) Ezt követően nyolc emberünk leereszkedett az itt található Jubileum-zombolyba (-1175 m). Három fő négy napot, öt fő pedig öt napot lenttartózkodva végrehajtották a kitűzött feladatot. A -800-1000-es zónát alaposan átnéztük, a lehetőségeket felmértük. A -900-as szinten visszafelérjővet erős vízbetörést tapasztaltunk. Elkezdődött a -380-on található biwakunkig a menekülés. A -800-on található egytagú Amadeus aknában már 200 m-es dübörgő, záporozó vízesésben találtuk magunkat. Kb. 150 m kötélhosszat

a falaktól eltávolodva ereszkedtünk és másztunk ebben a monumentális egytagú szakadéokban.

1981-ben a barlang feltárásánál lerakott nittfűleket ki kell cserélnünk. Néhány személyes, akkor otthagytott emléktárgyamat orommal találtam meg. A barlangban lenttartózkodók átlagéletkora 19 év volt. A téperről mozi, videó és fotóanyag készült, amit nyilvánosan is be fogunk mutatni.

A résztvevők névsora: Zagoni Szabó József, Zempléni Nóra, Zempléni Rita, ifj. Szabó Gyula, Szabóné Tóth Olga, Zajzon Norbert, Szentpéteri Krisztián, Matern Imre, Borsodi János, Rózsa Sándor, Horváth Zoltán, Brusznyczkó Zoltán, Szabó Gyula klubvezető.

Szabó Gyula

CANIN '92

A MAFC, a HASE és a BEAC csoportok tagjaiból verbuválódott alkalmi társaság július 18. és augusztus 2. között az olaszországi Canin-plató barlangjaiban túrázott. A túra első felében a 935 m mély Michaele Gortáni barlangba tettünk leszállásokat, azonban a rossz időjárási körülmények (árvízveszély, majd árvíz) a legmélyebb elért pont mindössze -720 m volt. A barlangban velünk egy időben Glogow-i (lengyel) barlangászok is túráztak. Időnk második felében kisebb leszállásokat tettünk a környék egyéb barlangjaiba (Abisso Vianello kb. -150-200 m-ig). Nagyobb mélységek elérését ezekben a barlangokban általában a hiányos információk vagy rossz kiépítettség akadályozta meg. Az "esőnapon" pihenésképpen közös-túrát tettünk a Monte Canin csúcsára. Hazafelé az expedíció egy része látogatást tett a triezzi kutatóknál, valamint meglátogatták a Skocjani-barlangot, ahol szlovén barlangászokkal megismerkedve lehetőség nyílt a Divaca-i barlang megtekintésére. A terület barlangjaival kapcsolatban szívesen állunk információval, címekkel bárki rendelkezésére.

Az expedíció résztvevői voltak: Felcser Krisztina, Fodor Judit, Hernádi Anna, Susztek Andrea, Gálos Zsigmond, Forbauer Áttila, Kulcsár Ferenc, Magyar Péter, Németh Zolt, Szikezai László, Torda István, Vadinszky János és

Nverges Miklós
exp.vezető

A Barlangi Mentőszolgálat tavaszi gyakorlata

A Barlangi Mentőszolgálat idén tavasszal az Alba Regia- barlangban tartotta gyakorlatát. A gyakorlat fő célja annak megismerése volt, hogy a levegő magas széndioxid koncentrációja milyen hatással van a teljesítőképességre, mivel ebben a tekintetben kellemetlen meglepetésekre számítottunk. A gyakorlat során a barlang legmélyebb pontján lévő 2. lapfótól szállítottunk egy feltételezett sérültet a Gubancón keresztül a felszínig. A széndioxid megtette a hatását, és a nordágy körül nem volt tapasztalható a jól megszokott tolongás, de a csapat lelkesen küzdött, bár többen úgy érezték, kis híján elájulnak a megerőltetéstől. Végül is a fegyelmezett, összehangolt munka meghozta eredményét, a szállítás időtartama a végponttól a kijáratig öt óra volt, úgy, hogy az aknákat egy-egy brigád előzőleg húzáshoz kiépítette.

A gyakorlaton részt vett az Alba Regia Barlangkutató Csoport két tagja is, akik nemcsak helyismeretükkel segítettek a munkánkat, de komolyan kivették a részüket a hordágy szállításából is. Segítségüket ezúton is köszönjük.

Németh Tamás

Társulatunk Oktatási Bizottsága a nyár folyamán két alkalommal rendezett egyhetes Barlangkutatói tanfolyamot.

1. tanfolyam: Létrás-tető 1992. július 4-11.

Sikeres vizsgát az alábbi kutatók tettek:

Bérsenyi Zsolt, Sásdi László, Barabás Sándor, Stieber József, Botos Zsolt, Jáborcsik László, Hajdrák Izabella, Bogván Ákos, Kovács Zsolt, Turi Zoltán, Bátori Károly, Némethné Tarjányi Katalin, Kovács Attila, Polacsek Zsolt, Karabecsnyi József, Nyári Péter, Nagy Zoltán, Rénes László.

2. tanfolyam: Pusztamarót 1992. július 18-25.

Sikeres vizsgát az alábbi kutatók tettek:

Tinn József, Iharos András, Szeidl István, Hardi Ágnes, Balla Béla, Zsanda Géza, Rosner Péter, Szalai Jenő.

Dr. Lénárt László

**KERESSE és
MEGTALÁLJA!**

a **Szinló**
KFT barlangi em-
lék- és ajándéktár-
gyait az MKBT titkár-
ságán, az aggtele-
ki, jósvafői és a
lillafüredi bar-
langpénztáraknál

(x)

BARLANGTÚRÁK A SZOMSZÉDOS ORSZÁGOKBAN

2. rész: STANUL FONCII

Megközelítése: Rosia vagy Alesd felől a Damis felé tartó utakon (nagy részt földutak) haladva a kettő találkozás után mintegy 2 km-re jobbra egy gyengébb minőségű földútra kell rátérni, amely két ház között elhaladva emelkedik, majd mintegy 1,5 km után kiérve az erdőből egy völgybe szerpentinezik le. A völgyben folyó patakot követve az néhány száz méter után egy sziklafal alatt elnyelődik. Az elnyelődési pont előtt 50 méterrel a meredek hegyoldalon felkapaszkodva a gerinc alatt nem sokkal kis kereséssel rábukkanhatunk a zomboly tekintélyes méretű bejárati aknájára.

A barlang 339 m mély, ezzel Románia 3. legmélyebb barlangja. 1982-83-ban tárták fel kolozsvári barlangkutatók. A bejárati akna teljesen inaktív, lejjebb haladva egyre növekvő vízhozamú patak kíséri utunkat.

Beszerelési útmutató:

Bejárati akna (P 60): indulás az akna fölé belógó fáról (1 KGY+K), 45 m ereszkedés TK (1 KGY+K). Az akna alján ferde törmelékletű, kapaszkodó kötéltanácsos (90 m kötélt).

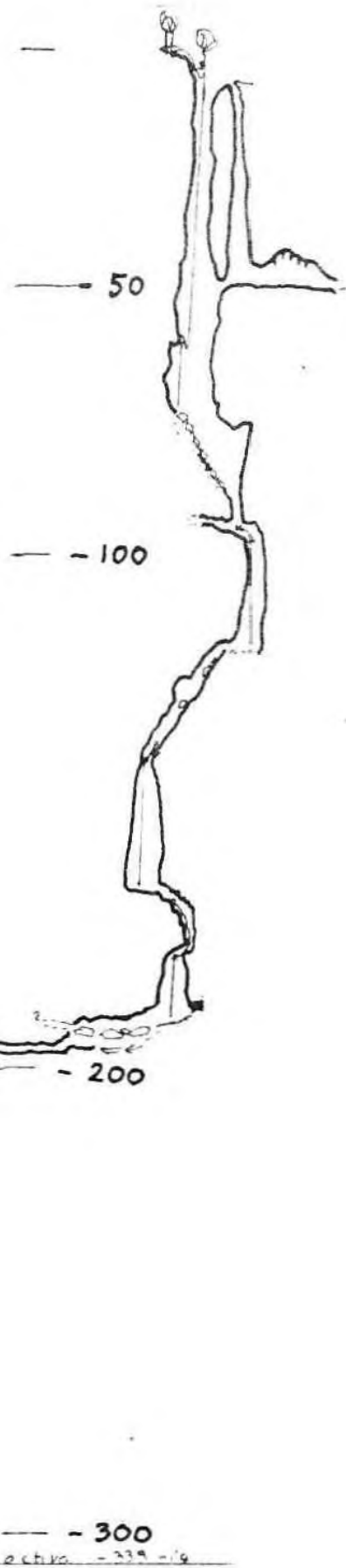
II. akna (P 23): egy db fix N 2-3 m ereszkedés függőleges szűkületen át, párkány 1 csN, beszállás az aknába, 1 m ereszkedés 1 eN ereszkedés az akna aljáig (30 m kötélt).

III. akna (P 25): az előző akna alján a hasadékban lefelé haladva kisebb lemászások után egy termen áthaladva egy meanderből érjük el a beszállását. Itt egy fixN + 1 TK (1 KGY+K). (35 m kötélt).

IV. akna (P 14): beszállásához meredek vizes lemászás visz, kötéltanácsos (kikötés cseppkőhöz), a párkányon 1 eN, ereszkedés az aljáig (25 m kötélt).

V. akna (p 10): a patakot követve a "kúszós zóna" végén egy szűk beszállás, két fixN, 2 m egy csN.

Nyerges Miklós - Torda István

Stanul Foncii

văzlet!

Zona trisulă

- 200

- 300

Galerie activă - 330 - 19

XI INTERNATIONAL CONGRESS OF SPELEOLOGY

of the International Union of Speleology

August 2 to 8, 1993
BEIJING CHINA

Társulatunkhoz megérkezett a XI. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus 2.körlevele, amely a rendezvénnyel kapcsolatos részletes tudnivalókat tartalmazza. A 30 oldalas füzet megtekinthető a Társulat Titkárságán, amelyből az alábbi legfontosabb információkat közöljük.

Részvételi díj:	1993 február 2-ig	1993. február 3-tól
teljes jogú	220 USD	260 USD
kísérő	100 USD	120 USD
diák	110 USD	130 USD
levelező	70 USD	70 USD
korlátozott jogú	130 USD	160 USD

A jelentkezési lapok beküldésének határideje: 1993. február 2.

Előadások anyagának beküldési határideje: 1993. február 2.

A határidő után beérkező kéziratok megjelentetésére nincs mód.

A kongresszus helyszíne: Peking, Friendship Hotel

A kongresszus előtt és után 16 kirándulást szerveznek, melyek részvételi díja: 275 - 1800 USD között mozog.

A kongresszushoz különféle egyéb rendezvények kapcsolódnak, mint pl: fotópályázat és kiállítás, dia-show, film és videofesztivál, barlangos bélyeg- és képeslapkiállítás, barlangi tárgyú kiadványok kiállítása, kiadvány- és felszerelésvásár stb.

Fentiekről részletes információk a 2. körlevélben.

x x x

Az MTSZ 88 közleménye

A Magyar Természetbarát Szövetség 1992. nov. 7-8-i hétvégén könnyű barlangi túravezető tanfolyamot tart. Jelentkezni személyesen vagy telefonon kedd este 18-19 óra között lehet az MTSZ Barlang Bizottság postacímén: 1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 31. Tel: 1112-467

Bajna Bálint

MTESZ-egyesületi használatra!
Kiadja: Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
Készült: 1200 példányban
Szerkeszti: Fleck Nóra
Felelős kiadó: Dr Csepregi István
625/92 MTESZ Házinyomda Budapest
Felelős vezető: Boncza Gábor